

КОСТИНЮК Василь

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Патріотичне виховання є важливим елементом національної політики будь-якої держави, адже саме воно формує фундамент національної свідомості, забезпечує цілісність суспільства та зміцнює ідентичність нації. В українських реаліях ця тема набуває особливої актуальності в умовах війни, гібридних загроз та потреби в консолідації суспільства. Через формування патріотичних цінностей у молодого покоління закладається основа для створення сильної, відповідальної та свідомої нації [4].

Сучасна українська молодь є стратегічним ресурсом для майбутнього країни. Саме тому формування у неї національної ідентичності та патріотичних цінностей набуває особливого значення, особливо в умовах війни та глобальних викликів. Університет – це не лише простір здобуття знань, а й середовище, у якому закладається громадянська позиція, активізується самосвідомість, формується ціннісна основа відповідального громадянина [1].

Для студентської молоді патріотизм – це не лише емоційна приналежність до Батьківщини, а й активна громадянська участь, волонтерство, ініціативність, готовність до захисту державних інтересів. Саме в університетські роки молода людина починає чітко ідентифікувати себе як частину національного цілого.

Студентський вік (18–25 років) – період самовизначення, формування світогляду, моральних і соціальних орієнтирів. Молодь здатна критично мислити, аналізувати історичні

події, шукати особисте значення патріотизму. Це відкриває унікальне вікно можливостей для формування стійкої національної свідомості через діалог, участь у проєктах, студентське самоврядування, обговорення суспільних подій.

Заклади вищої освіти мають великий потенціал для реалізації програм патріотичного виховання: це організація зустрічей з військовими, ветеранами, волонтерами; підтримка студентських ініціатив, пов'язаних із національною ідентичністю; інтеграція патріотичної тематики в навчальні дисципліни (історія, політологія, культурологія); популяризація української мови, літератури, мистецтва; участь у громадських, благодійних і оборонних проєктах тощо. Але основний акцент полягає в тому, що студенти мають бути активними учасниками, а не лише об'єктами таких ініціатив [2].

Серед ключових викликів можна виокремити:

- недостатнє впровадження патріотичного контенту в навчальні програми;
- слабе інформаційне супроводження студентських ініціатив;
- відсутність системної координації на рівні університетів;
- потреба у підготовці викладачів, здатних інтегрувати патріотичні теми неформально, а не формально [3].

В університетах Ізраїлю, США, Польщі студенти активно залучені до проєктів, пов'язаних із національною безпекою, історичною пам'яттю, волонтерством. Там це частина загальної культури вищої освіти. Адже, національна свідомість – не абстракція, а реальний інструмент збереження цілісності суспільства. Молодь, яка не має національної ідентичності, стає вразливою до зовнішніх інформаційних впливів. Університет має формувати критичне мислення, інформаційну грамотність і патріотичне ставлення до своєї країни.

Отже, патріотичне виховання у закладах вищої освіти має бути стратегічним напрямом роботи з молоддю. Це процес не лише викладання, а й створення середовища, де молодь може відчувати свою приналежність, бути почутою, реалізовувати ідеї та захищати країну в умовах реальних викликів.

Формування національної свідомості студентства – це не лише обов'язок держави, а й спільна відповідальність університетів, викладачів, студентських лідерів і самих молодих людей.

Література

1. Бех І. Д., Чорна К. І. (2008). Національна ідея в становленні громадянина-патріота України: програмно-виховний контекст. Київ: ППВ АПН України. 40.
2. Виховна робота в закладах освіти в Україні (1990). Збірник нормативних документів та методичних рекомендацій. Київ: ІЗМН. II. 335.
3. Качур М. М. (2013). Поняття «патріотизм» в українській науковій педагогічній думці. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 6 (32). 54-61. [http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/1227/1/Качур%20М.%20М.%20\(9\).pdf](http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/1227/1/Качур%20М.%20М.%20(9).pdf)
4. Чупрій Л., Сіра О. (2022). Патріотичне виховання як чинник формування національної ідентичності в умовах російської агресії. *Krakowskie Studia Malopolskie*. № 3(35). 27-46. <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ksm/35/ksm3502.pdf>



**Ministry of Education
and Science of Ukraine**



**National University of Life
and Environmental Sciences of
Ukraine**



**Faculty of Humanities
and Pedagogy**



**Дипломатична
академія
України**



**NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE
AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE**

Faculty of Humanities and Pedagogy

Department of Philosophy and International Communication

**INTERNATIONAL AND INTERCULTURAL COMMUNICATION
IN SHAPING UKRAINE'S IMAGE:
DEVELOPMENT STRATEGIES**

**MATERIALS
OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

May 01, 2025

Kyiv

Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 01 травня, 2025 р. Київ: Міленіум, 2025. 178с.

Збірник укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку», що її провела кафедра філософії та міжнародної комунікації гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled on materials of the International scientific and practice conference «International and intercultural communication in shaping Ukraine's image: development strategies» a held by the Department of Philosophy and International Communication of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are synchronized with the guidelines of the conference.

Forscientists, lecturers, postgraduates, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук В.Д., д-р філ. наук, проф. (голова); Балалаєва О. Ю., канд. пед. наук, доц., Вакулик І.І., канд. філ. наук, доц.; Культенко В.П., канд. філос. наук, доц., Лаута О.Д., канд. філос. наук, доц., Савицька І.М., канд. філос. наук, доц., Христюк С.Б., канд. іст. наук, доц.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 9 від 17.04.2025

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, покликання на них і засвідчують відсутність плагіату.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів.

© НУБіП України, 2025

© Автори, 2025